

Abstrakt ekspresjonisme.

Nasjonal arv; den amerikanske natur. Visjon om landskapet som transendentalt. Walt Whitman´s dikt. Villmarksmalere ; "luminister"(lyset: et åndelig aspekt). ro. kontemplasjon. det oversanselige, det sublime - det opphøyede.

Georgia O`Keefe. 1887-1986

Landskaper der naturen er besjelet. Panteisme. Forenklinger av planter og landskapsfragmenter.

Eksistensialismen påvirket kunstnerne;

Eksistensfilosofi. Inspirert av Kierkegaard og Nietzsche.
Livssynsfilosofi; valg, frihet, lidelse, følelsen av meningsløshet, døden.
utgangspunktet er menneskets eksistens, AT vi finnes, (ikke hva mennesket er av NATUR og VESEN) Gjennom eksistens, sitt eget liv, former mennesket sitt vesen, sin essens, og har gjennom frie valg, et ansvar. valg-ansvar-angst er sentralt. Martin Heidegger og Jean Paul Sartre.

Europa ødelagt av diktaturer, avantgarden i eksil; USA måtte nå bringe kunsten videre. Starte på nytt; som om maleriet aldri hadde eksistert. ; Interesse for psykoanalyse - det primitive"- . Det kollektivt ubevisste (Jung) .; fra "ren automatisme" til dyrkelse av autografen ; det gesturale, (det personlige penselstrøket); Maleriene ble til i prosessen (Pollock) -som dramaer (Rothko). Tyngdekraft og malingens viskositet ble viktig. Subjektets FRIHET- en fri og autonom vilje! Ble kalt Amerikansk maleri (Greenberg) og benyttet som kulturelt våpen mot Sovjet. (CIA finanserte utstillinger i vest-europa)

En Motstand overfor den materialistiske verden. En Tid for en ny kunst. Støtte fra kritikere; **Clement Greenberg (1909-94)**, **Harold Rosenberg (1906-78)**, og økonomisk støtte fra myndigheter og gallerier .

Greenberg likte Flatheten. Bildet som en objektiv tilstedeværelse (ikke illusjon) .
Hvordan det visuelle opererer; griper det visuelle feltet momentant, i et øyeblikk, .: modernismens mål er å avbilde synets spesielle bevissthets-orm. I stedet for illusjon av ting; får vi illusjonen av materie som kroppsløs, vektløs og kun optisk, som en luftspeiling."

Greenbergs bok Art and Culture 1961; viktig for forståelsen av maleriets utvikling.

Generelt; Det autentiske, og det personlig konsekvente. det sublime - storheten. En heroisk generasjon. Kunstneren som profet.

En hel generasjon trodde det var mulig å omgå dannelsen av metaforer.

Viktige begreper; **COLORFIELD, ACTION PAINTING**

Arshile Gorky(1904-48)Armenia.

Indre landskap, organisk form. myter, historier fra Armenia. Prosess-maleri, maleriet oppstår på lerretet. Ubevisste sjelsliv dukker fram gjennom assosiasjoner.

Willem De Kooning (1904-1997)

Action-painting (H. Rosenberg) Kunstverket mer en handling enn en form. Maleri som Drama. Kvinne -serier fra 1953,
Symbolet på det som er annerledes og dominerende. Forsvar mot berøring gjennom fargestrøkenes kaos. Bilder på seksuell usikkerhet. Maleprosess; en oppdagelse, utforskning på lerretet.

franz Kline (1910-1962) ekspressive gesturale arbeider. orientalsk kalligrafi og surrealistisk automatisme.

mark Tobey(1890-1976), lag på lag med strøk; "hvit skrift." Østens filosofi.

Jackson Pollock(1912-1956)

De metafysiske spørsmål kunsten stiller. universets "fundamentale rytme", Indre tilstander. Amerikansk romantisk metafysikk i en moderne stil..Kun det tragiske og tidløse er gyldig. En "før-litterær", "primitiv" stamme fortid. Besvergelses som forandrer bevisstheten. Sterkt tro på bildets kraft.

"all over"-maleri. Fylle flaten med likt fordelte billedhendelser. Emosjonell energi. 1948. Pueblo-indianernes "sand-.malerier". Rituelle, magiske symboler. Ånd , tanke, hånd, maling, overflate en enhet.

malerens bevegelse;. spor på lerettet. Rytme. "Psykisk automatisme". Fargen var ikke uttrykk for "figur/bakgrunn". Men "enhet"- en førspråklig væren.

Sammenhengende hendelser. Whitmans "mektig noe". Noe A Priori, noe først.

I følge gestaltpsykologien er visjon/syn frontalt-vertikalt. Dette er slik forestillingsevnen danner bilder. Frigjort fra tyngdekraften; Freud; mennesket er oppreist - og har fjernet seg fra dyrets forhold til det horisontale. Det visuelle blir dominerende. Pollock angriper alt dette, gjennom liggende formater.

Pollock: frigjør maleriet fra "mesterens strøk, hånd". Bryter ned opphavsmannens kontroll.

Clyfford Still (1904-1980)

Fjernet spor av den ytre verden , fargenes assosiasjoner og det personlige uttrykk i penselføringen. "The Act". heroisk, visjonært. Enkle visuelle kjennsgjeringer.

Helen Frankenthaler(1928:..)

utvikle videre Pollocks problemstilling. Utviklet egen teknikk med flytende farge på sugende grunn.

Sam Francis (1923-1994)

Robert Motherwell(1915-1991)

Barnett Newmann (1905-70)

jødisk bakgrunn; Ikonoklasme; billedfiendlighet. reduksjonisme.

"The Zip"- lynet. Stripen som deler fargefeltet. Flaten et felt, ikke en komposisjon ;"Colour-field". The Zips betydning er helt avhengig av feltet det forholder seg til - og har ingen "betydning" på forhånd. Peker ikke på noe utenfor seg selv! Et tegn som henvender seg direkte til betrakteren- her og nå! Peker ikke på et annet sted eller annen tid. Titrer; "You! Be!"

Den todelte symmetrien ; viktig for vår opplevelse av å være – som oppreiste vesener - Vår egen fysiske situasjon i forhold til vårt syns - felt. Momentant og selvinnløsende. Vår vertikalitet gir oss vår følelse av å være i verden. Helheten i maleriene som et NÆRVÆR. Det "sublime" for Newman; noe som gir oss en opplevelse av å være der vi er. Her og Nå.

Søkte ur-bildet. menneskehetens tidligste uttrykk. Skapelsesakten. det mystiske sublime - i. Titrer fra jødiske patriarker ; "Abraham".

Fra null-punktet. tema; opphav, begynnelse; GENESIS-The Word-The Command.

Mark Rothko (1903-70)

det tragiske, og det tidløse.. Fjernet nesten alt fra bildene , bortsett fra rommet, og følelsen i fargeflatene.

lag på lag med farge. Lys som strømmer ut i fra symboler. kunsten bære religiøse betydninger, den guddommelige kraft, selv i et materielt samfunn, hvor symbolene er borte.

Komposisjoner, en levende tilstedeværelse. det universelle.

Frelsen gjennom det opphøyde. Rothko-kapellet (Houston, Texas). Kontemplasjons objekter. Romantikkens siste stillhet. verden har sivet ut av bildene , og etterlatt et tomrom.

Kvinnens posisjon innen den abstrakte ekspresjonismen;

Mytene rundt den mannlige malerens virilitet lå som en forutsetning for denne retningens mottagelse og dominerende posisjon; kvinner opplevde ofte å bli klassifisert som etterliknere av sine mannlige kolleger; De ble ikke tatt på alvor når de forsøkte seg på de stor formatene eller gesturale strøk. (gesten var knyttet til mannens fysikk)

Lee Krasner (1908-1984) (gift med Pollock). Bilder med pastellfarger i kombinasjon med heftige strøk; bryter forventningen om den feminine håndens strøk. Utstillingstittel når de ble vist samtidig; Man and Wife.

Elaine de Kooning (1918- 89)

Grace Hartigan;(1922-2008) fant fram til et språk basert på mønstre og figurer fra eldre kulturer, siden det abstrakte språket var overtatt av de mannlige malerne.

Joan Mitchell (1925-92)